

Páter Akvinas a Biela légia II.

Stanislav Trebatický

25. októbra 2019 ✙ Cirkev ✙ Slovenské osobnosti

Ilava, Leopoldov a Valdice

Prvým väzením pátra Akvinasa bola Ilava. Tam stretol na smrť odsúdeného príslušníka Bielej légie Michala Mihóka, ktorý si u neho vykonal generálnu spoveď. Ako to bolo, o tom neskôr povedal:

„V Ilave sme boli. A dokonca sám s Miškom Mihókom, potom istý čas som bol v spoločnej cele, vtedy nás bolo veľmi moc väzňov, tak v tej cele sme boli asi traja alebo štyria. Čo bola len samotka. Na noc sme si sme dostali len dva slamníky, pre štyroch dva slamníky, tak sme sa takto krížom dali a dekami dvoma alebo sme sa nejako už tak biedne poukryvali. No a tento Miško Mihók mal pred popravou ešte u mňa poslednú spoveď. Hej, veľmi dobrý dvadsaťštyriročný alebo dvadsaťšesťročný bol. A bol vedúci skupiny jednej, z tejto Bielej légie, a bez jeho vedomia, ktosi z tej skupiny zapálil stoh slamy na JRD. No a za toto potom bola poprava. Áno, hej, chodil aj do takej skupiny mládeže saleziánov v Michalovciach. Veľmi dobrý mladík, skutočne, a tak z takého idealizmu sa pridal k tomuto hnutiu Bielej légie za oslobodenie z tohto otroctva ateistického. No a tak potom neviem, v akom časovom úseku to bolo, naraz volali, Mihók, druhý Rešetka a myslím Bodnár, sa mi vidí. Tak týchto raz vzali, pravda.“

Pobyt v Ilave bol tiež poznamenaný hladom.

V lete 1953 previezli pátra do Leopoldova a tam stretol uväznených slovenských biskupov Vojtaššáka, Gojdiča a Buzalku, ako aj olomouckého biskupa Zela a litoměřického biskupa Trochtu. Nenávisť komunistického režimu ku katolíckej Cirkvi nemôže byť lepšie zobrazená ako sústredením takmer všetkých biskupov do ťažkého velenia. Aký bol potom život nižšieho kléru, rehoľníkov a laikov, či už na „slobode“ alebo vo väzbe, to si ľahko dokážeme domyslieť. Režim, ktorý nemal zábrany uväzniť biskupov s kontaktami v zahraničí si s právami bežného katolíckeho laika nerobil ťažkú hlavu.

Na biskupa Vojtaššáka neskôr spomínal:

„No a hovorím z neho vyžarovala tá sila, takže aj ľudia, ktorí neboli, povedzme, stúpenci katolicizmu ako bol napríklad tiež v tej našej izbe jednej veľkej. Tam bol aj generál Kutlwasher, ktorý viedol povstanie proti Nemcom v Prahe. Hej, a ktorý bojoval ako mladý dôstojník, v osemnástich rokoch tam, keď bola revolúcia, revolúcia v Rusku, bojoval tam ako československý vojak. A myslím, že tam asi prestúpil na pravoslávie. A tento generál Kutlwasher, keď bolo svätého Jána Krstiteľa, tak naraz príde pred otca biskupa Vojtaššáka a postaví stoličku pred neho a povie: „Excelence, raďte si sednout.“ Otec biskup Vojtaššák sa díva, čo sa robí. Hej, a keď opakoval: „Excelence, raďte si sednout“, no už potom si sadol a teraz naraz štyria, chytili každý jednu nohu tej stoličky, generál Kutlwasher, generál Pelich, ďalší český generál. Potom Antonín Bradna, kaplán pražského arcibiskupstva, a ešte jeden major, už neviem mu meno. Tak títo štyria chytili stoličku, vyzdvihli s otcom biskupom, a teraz začali: „Živio, živio“, a všetci sme opakovali, do toho sa dali. A keď sa dospievalo a dali ho späť, tento generál Kutlwasher mal taký preslov, a asi takéhoto znenia, približne:

„Excelence, vy ste osobnosť, ktorá skutočne vyžaruje zo seba silu, dôslednosť, vernosť ideálu, charakter nezlomiteľný, vzdávame vám česť a asi v takomto zmysle. Áno, hej, tak takto nekatolík vyznal v mene nášho spoločenstva to blahoželenie otcovi biskupovi na meniny. Tak to tiež poukazuje na tu silu osobnosti, ktorá z tej skromnej osobnosti vyžarovala, skromný prejav vo všetkom.“

Zdroj: wikipedia.com

Kňazi tajne slúžili sv. omše na celách, ale páter Akvinas bol odhalený, za čo dostal trest 2 dní v samoväzbe. Pozeranie sa z okna bolo trestané ako „porušovanie pravidiel domového poriadku“ a keď bol prichytený nasledoval zákaz písania listov, kvôli ktorému zamietli jeho žiadosť napísať umierajúcej matke.

V roku 1957 bol preložený do Valdíc, kde pracoval v brusiarni lustrového skla. Ten kto nesplnil pracovnú normu (pracovalo sa 12 hodín rýchlym tempom) bol potrestaný uväznením v samotke. Páter Akvinas spĺňal normu len na 18-53% za čo bol často trestaný napr. 5 dňami na samotke a 3 mesačným zákazom návštev. Keďže sa plnenie normy nezlepšovalo, tak bol podaný návrh na uhradenie nákladov väzenie z jeho strany.

Amnestia

V roku 1960 prišla vlna amnestii, ktorá vyslobodila aj pátra Akvinasa. Bol mu odpustený trest a pod 10 ročnou podmienkou bol prepustený. V civile pracoval na stavbách ako pomocný robotník. Neskôr pracoval ako skladník a to až do svojho dôchodku.

V 70. rokoch sa venoval tajnej pastoračii, avšak jeho činnosť neunikla agentom ŠTB. Tí ho viedli v evidencii, avšak doba sa oproti 50. rokom zmenila a brutálnu represiu nahradilo sofistikovanejšie zastrašovanie a vydieranie. Jeho trvalou snahou bolo obnovenie dominikánskej rehole na Slovensku. Na konci 70. rokov sa počet ilegálnych členov rehole výrazne zväčšil, takže mohol vzniknúť provinčný vikariát pre Slovensko. Jeho vikárom sa stal práve páter Akvinas. V tejto funkcii ho zastihol aj rok 1989. Sen obnovenia dominikánskej rehole sa mohol realizovať a páter Akvinas prežil v novej ére ešte neuveriteľných 30 rokov až do 29. marca 2019 keď ako 104 ročný odišiel k Pánovi, ktorému tak verne slúžil.

Spoveď ako zločin

Príbeh pátra Akvinasa nie je až taký výnimočný ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Desiatky a stovky jeho spolubratov, kňazov, sestier, nepočítajúc státisíce laikov bolo vystavených komunistickým represáliám. Mnohí z nich trpeli viac ako on a terorom boli postihnuté celé rodiny.

Jeho príbeh je skôr typický. Ak by sme ho očistili od dobového ideologického balastu a skúmali v čom vlastne spočívala jeho vina, tak by sme s udivením zistili, že v poskytnutí duchovnej útechy – vo sviatosti zmierenia. Vec, ktorú rešpektovali iné režimy pri popravách väzňov ako bežný štandard a ktorej sa nebránili,

sa stala v očiach ľavicových ateistických fanatikov kolosálnym zločinom hodným doživotného žalára. Páter Akvinas sa nezúčastňoval na akciách Bielej légie, len pastoračne pôsobil v danej oblasti a určite by vyspovedal aj komunistu, pokiaľ by o to požiadal. Tí však evidentne k podobným druhom trávenia voľného času neboli priťahovaní.

Paradoxe, alebo opäť logicky, sa začína aj dnes uvažovať o štátnom skúmaní spovedí, o povinnosti prezradiť spovedné tajomstvo vyšetrovateľom a prípadnom trestaní kňazov, ktorí štátnym orgánom odmietnu spovedné tajomstvo vyzradiť. Možno sa opäť dožijeme doby keď spoveď bude zločinom a kňaza, ktorý nepôjde udať penitenta obvinia a uväznia.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/pater-akvinas-a-biela-legia-ii/>